

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főutca 132. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre 4 frt
fél évre 2 „
3 hóra 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

HALASI ÚJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

KJADÓHIVATAL:

Főutca 132. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három hasábos petit sor 5 kr

Kis Hirdetésben egy szó 2 kr.

A hirdető fél névével ellátott

hirdetéseknél külön 30 kr.

bélyegdíj fizetendő.

A katolikus puszta iskolák.

A puszta iskolák felállítását, mint a mult számunkban közlöttékből látható, a katolikus egyház akarja eszközölni. A váci püspökség köldöttei az erre való kezdeményezést már megtették s habár e kezdeményezés formai hibák miatt ezuttal megakadt is, valószínű, hogy az egyház ebbeli szándékáról nem mond le, s több körülménnyel indítván meg a dolgot, azon lesz, hogy az mihamarabb valósíttassék.

Tagadhatatlan, hogy a puszta iskolák felállítása a kath. egyháznak áll leginkább érdekében. Az iskolájába nem járó gyermekek legnagyobb száma a katolikusok közül való: 1083 katolikus gyermek közül a mult évben csak 283 részesült oktatásban s 800-at tesz azoknak a száma, a kik iskolába nem jártak. Hogy tehát a kath. egyház e bajon segíteni akar, nagyon érthető és méltányolni való. Az utak és módok azonban, melyekkel híveinek iskoláztatását előmozdítani akarja, sok kifogás alá eshetnek. A kath. egyháznak akkor a midőn saját maga részére készül állítani felekezeti jellegű iskolát, nincs joga igénybe venni más felekezetheliek anyagi támogatását, legkevesebbet olyan módon, mint azt most akarja tenni. Igaz hogy a bodoglári református birtokosok aláírásukat adták, hogy a felállítandó iskola költségeihez járulnak, de az illetők aligha gondolták fel akkor e lépésök hordekréjét. A lent járt tisztelendó uraknak

könnyű volt ama néhány puszta birtokost arra rávenni, hogy támogatásukat a felállítandó iskolához megígérjék, de kétségbe vonjuk, hogy ez ily könnyű szerrel sekerült volna, ha a dolog kellő nyilvánossággal történik s az illetők a felől más oldalról is felvilágosítottatnak.

Ha a kath. egyház iskolát akar felállítani, oly óriási anyagi eszközök mellett, a minőkkel ő az országban rendelkezik, nagyon sajtáságos, ha e czéla más felekezeti pénzét akarja igénybe venni. Ha valaki a népnevelést és a felvilágosodást akarja terjeszteni, az igen szép: ha a mások rovására akarja ezt tenni, még akkor sem tehetni ellene nagy kifogást, föltéve, hogy az illető magas érdekekben történik a kezdeményezés. Csakhogy a kath. egyház nem csupán e magasztos czélokot tartja szemelőtt, hanem akkor, midőn a létesítendő iskolák katolikus felekezeti jellegű oly erősen hangsúlyozza, a saját érdekeit kívánja azzal első sorban előmozdítani: erre pedig a más pénzét venni igénybe kissé mégis furesa.

Ha egyáltalán állítandók nálunk puszta iskolák, akkor azoknak mindenestre községi jellegűeknek kellene lenni. A pusztaikon a lakosság vallás tekintetében egy össze van keveredve, hogy oda felekezeti iskolát állítani visszaelés nélkül alig lehet. És éppen itt büntíti meg magát az a huzás halasztás, mely az iskolaügyekben nálunk divatban van. Addig odáztatjuk tovább

e kérdés megoldását, míg a mindig részen álló kath. papság előáll a könnyű zsákmányt kézre keríteni.

A puszta iskolák különben is, csak egy hevenyében, mint a kath. egyház küldöttei vélik, alig lesznek felállíthatók. Minden esetre komolyan meggondolandó, hogy ez iskoláknak egyáltalán lesz-e kívánt sikere. A puszta lakossága nálunk a határ legtöbb részén oly szét szórta lakik, hogy a gyermekek a távolság miatt az iskolákat nem látogathatják. Sokkal czélszerűbb lenne azt az eszmét megvalósítani, melyet G. L. ur lapunkban egyszer megpendített, hogy t. i. a puszta gyermekek számára bent a városban emeltetnék bentlakással összekötött tanintézet. Nagyon valószínű, hogy a puszta iskolákra adandó pénz hiába való lesz s a kath. egyház csakugyan jobban tenné, ha már minden áron iskolát akar csinálni, ha a meglévő városi iskoláját helyezné olyan állapotba a minőt a törvény megkövetel.

A pákai pör.

A kir. tábla által a pákai pörben hozott másodbírsági ítélet a következőleg hangzik: 29808/P. 1883. sz. Ó felsége a király nevében a budapesti kir. ítélő-tábla Dr. Szivák Imre ügyvéd által képviselt Halas város red. közbirtokossága képviselőjében Vári Szabó István mint közbirtokossági elnök, felpelesenek — Gyenizse Antal ügyvéd által képviselt halasi reform. egyháztanács, mint a halasi reform. gymnasium kezelő és felügyelő

TÁRCZA.

Járványos idegbetegségek.

Az ördögösök már régóta szerepelnek a történelemben. A szent írásból értesülünk, hogy Jézus ördögöt űzött egy betegből és azt — saját kérelmére — egy farka sertésbe kergette, mely erre hanyatt-homlok rohant le a meredek parton és belefult a Genezáret tavába; olvassuk azután, hogy a beteg rohamai közben nagyon kiáltozott és annyira hanykolódott, hogy még a láncokat is eltepte, melyekkel a koporsóhoz (valószínűleg sirbolthoz) volt kötve, a hol laknia kellett, mert a község nem tűrte meg kelésében.

Látni való, hogy a szent írásbeli ördögösség idegbetegség volt, mely heves rángatózással, görcsökkel és az öntudat azon változásával járt, hogy a beteg nem a saját személyében beszélt önmagáról, hanem azon legiónyi ördögében, mely benne lakott, — oly jelenség, mely a középkori vidtánénál és az ördögösség-járványnál ismétlődött. Ördögösök ezután is mindig lehetnek a keresztények között; mutatja ezt az ördögűzés (exorcismus) felvétele az egyház szertartásai közé.

A kereszties hadjáratok a középkor vallási lelkesedésének voltak szüleményei.

Ugyanezen lelkesedés tulesapásai az ugynevezett gyermekhadjáratok 1212-ben Franciaországban Cloies faluban, Vendome mellett, egy István nevű pásztorfiúnak megjelent az ur, mire az tanítani kezdett és oly lelkesedést keltett, hogy társai, de távoli vidékekről is mintegy 30 ezer gyermek gyűlt köréje, kik őt szentül tisztelték, vezéről kiáltották és megindult az egész liliputi had, hogy a szentföldet visszahódítsa. A kereszténység feltámasztásáért és az igaz keresztért esedezve vonultak Marsaille-ig, hol hajókra szálltak. Két hajó azonban a tengeren elmerült; a többi gyermeket lelkiismeretlen vezetők Bugiában és Alexandriában rabszolgául adták el. — Németországban is támadtak ily kis proféták. Egyik gyermekcsereg Miklós nevű fia vezetése alatt átkelt a havasokon, hol már vagy fele elpusztult; még mintegy 7000-on értek Genovába, hol nem akarták őket befogadni, úgy hogy legnagyobb részt elszáradtak és csak kevesen értek Rómába. Itt a pápa azon fogadalmát tette volók, hogy felnőt korukban mennék majd a szentföldre; azután ezek is szétoszlottak. — Egy másik gyermekhad a szt. Gotthárdon kelt át; legnagyobb részük nyomortól és éhségtől pusztult el vagy kimerültségből maradt vissza; a kik Brinolinig jutottak, rabszolgakereskedők kezébe estek.

Huszonöt évvel később, 1237. jul. 14-ikén Erfurt városában vagy 1000 gyermek gyűlt össze titokban s elhagyta a várost tánoelva, ugrálva indultak utnak. Másnap szülei utóérték s visszavitték. Kinek ösztönzésére és mi czéllal mentek: nem tudni; valószínű, hogy azon zajos ünnepiességek, melyekkel magyarországi szt. Erzsébet szentté avatását ülték meg, hajtotta tal a gyermekek ajtatoságát. Szentoly homályos azon esemény, hogy 1458-ban a sváb Hál-ból több mint 100 gyermek zarándokolt Normandiába a szt. Mihály apátságába (most St. Michel, állami börtön); szülei, mert visszatartani nem bírták, vezetőikkel és teherhordó szamarakkal látták el őket.

Azon eddig páratlan halandóság, mely a 14. századbeli "fekete halál" által okozott, rémdőllet töltötte el a kedélyeket: az isten büntetésének tekintett járvány vezekelésre ösztönözte a hűnd emberiséget. Ekkor terjedt szét a korbácsolók (flagellansok) felekezete, kik állítólag először Magyarországon mutatkoztak, és csakhamar követőkre (állítalak Német-, Cseh-, Lengyelországban, Sziléziában és Flandriában. De történelmük tanúsága szerint már a 11. században voltak ily korbácsolók keleten és déli Európában; és 1260-ban Olaszországban devoti óer alatt

lenőr. 3. Adóügyi jegyző és nyilvántartó. 4. Két írnok és 6. Adóvőrehajtó. E szám a szükséghez képest emelhető.

A közig. bizottság e javaslatot figyelemre méltónak találván, Halas város tanácsát felhívta, hogy e kérdés tárgyalására közgyűlést hívjon egybe s e javaslatot tárgyalás alá vehen, a tisztí fizetéseket a helyi viszonyok és a jelenkor igényeinek megfelelően állapítsa meg.

A városi tanács még mielőtt a közig. bizottság e leirata leérkezett volna, bizottságot küldött ki az adóhivatal új szervezésére. E bizottság ugyanazon indokokból, mint az adófelügyelő szaporítani javasolja az adóhivatali személyzetét és pedig egészen akkép, mint az adófelügyelő, azzal a különbséggel, hogy a bizottság a nyilvántartó jegyző mellé is alkalmazandónak vél egy írnokat. A szakosztályok tárgyalás alá vehen a javaslatokat, a bizottság véleményét elfogadatik s pártolólaj terjesztik azt a közgyűlés elé.

Felolvasatott ezután a községi iskola V. és VI. osztályainak felállítására tárgyában hozott iskolaszakki határozat. Ezt a szakosztályok változtatás nélkül elfogadták s ajánlják a közgyűlésnek az illető osztályoknak azonnal leendő felállítását.

A községi iskola költségvetése a beállott isk. évre a következő összegeket tünteti föl: bevétel 5628 frt 4 kr., kiadás 7540 frt 4 kr. Fedezetlen hiány 1912 frt, mely összeg fedezésére ajánlják a szakosztályok az államségélyért való folyamodást.

Beterjesztett ezután a jövő évi városi költségvetés. Ezt a szakosztályok azon módosítással hagyták jóvá, hogy a kisajátítási pénztár alapja javára 500 frt pótlólag a kiadások közé felvevőtti határozatott. Ezek szerint a költségvetés a következő tételeket tünteti föl:

Bevételek összege 31.157 frt 86 1/2 kr. Kiadások összege 41.926 frt 5 kr. Fedezetlen hiány 10768 frt 18 1/2 kr., a mely összeg pótlóval lesz fedezendő.

A bevételi rovat főbb tételei ezek: Ingatlanokból 10.080 frt, hasznóvételekből 11.506 frt, 70 kr. (ennek részletei: italmérségi jogbérletből 9539 frt, vásár és piacbérlet 1155 frt, sóstói italmérségi jogbérlet 120 frt, fehértói vadászat bére 44 frt, közös határterületi vadászat 159 frt, 70 kr. fehértói halászat bérléte 300 frt, sóstói halászat bérléte 189 frt.) Terményekből 894 frt 27 kr. Különfélékből 566 frt 12 kr.

A kiadások főbb tételei a következők: Folyó rendes kiadások (adó és illeték) 2863 frt 34 1/2 kr. Tisztai, iskolai és egyházi fizetések 12573 frt 7 kr. (ennek részletei: városi tisztviselőkné 9151 frt, árvaszaki személyzetnek 1200 frt, községi iskola és tanítók segélye 1129 frt 95 kr.; egyházi tanítók 533 frt 85 kr. gymn. professorális fizetés 168 frt, gymnaziumi 4 komezene fűtése 90 frt 27 kr. ovod. fenntartására segély 200 frt, tanítók uti költségei 100 frt.) Cselédber és ruha 4426 frt 3 kr. Utazási költségekre 362 frt. Irodai szükséglet 703 frt 90 kr. Irodai munkálata 743 frt 83 kr. Munkáshitelesítés 418 frt 64 kr. Adósságtörlesztésre 1687 frt 50 kr. Építkezésre 4014 frt 55 kr. Különbözőkre 2873 frt 84 kr. Rendkívüliekre 3609 frt 9 kr. Rendkívüli előfogatokra 150 frt. Azonkívül a fogyasztási illeték 8—8 ezer frttal szerepel mind a bevételek mind a kiadások rovatában.

Végül megvizsgáltattak és jóváhagyttak az 1882. évi iskolapénztári, az 1877—82. évi előfogati pénztári, 1882. évi árvapénztári és téglapénztári számadások.

A hirdetésről.

(Egy nagy városi lapból.)

A hírlapi hirdetésektől a mi közönségünk még mindig idegenkedik, pedig a hirdetések különösen a kereskedő világban igen nagy horderejűek. A folytonos hirdetés hatását egy párisi nagykereskedő a következőleg ellemelte. „Az első közlés kikerüli a figyel-

met. A második közlést már észreveszik, de nem olvassák. A harmadik közlést már elolvassák, — de minden utógondolat nélkül. A negyedik olvasás után már érdekelní kezdének az árak. Az ötödik hirdetés után tanácskozás történik az asszonyonál. Mikor már hatodszor jelenik meg a hirdetés kísérlet tétetik. A hetedik közlés után végre — vásárolnak.”

— Ime a hirdetés eredménye.

A latin közmondás azt tartja, hogy gutta cavat lapidem (a vizecsöp kivájja a követ.) Ha valamire, ugy a hirdetésre talál példaszó. Mert csakugyan hirdetni és folytatni hirdetni kell, ha egy czég azt akarja, hogy neve ismert és es elterjedt legyen.

Akárhányan vannak ugyan, kik előítélettel vannak a hirdetés iránt és gyűlölik azt, mint humbugot, hanem ezek bizony saját hasznuk ellen harszolnak, mert a mely kereskedő vagy iparos nem ajánlja czikkeket, az bizony nem igen számíthat keresletre sem. A mai lármás időben lejártá már magát az a példaszó, hogy „jó bornak nem kell czéger.” Már pedig nem kaphatni alkalmasabb eszközt nyilvános ajánlatra, mint a hírlapi hirdetés.

A hirdetési rovat nem egyéb, mint az összes iparágak mindennapi börzeje, vagy jobban mondva állandó vására, hova a kereskedőnek nem kell személyesen menni, hanem elküldhető nyomatott képviselőjét.

A hirdetés ma már a társadalmi élet nélkülözhetlen tényezőjévé vált és minél virulőbb lesz egy város kereskedelme és ipara, annál szükségesebb lesz a hirdetés is.

Minthogy azonban nem minden kereskedő és iparos ért ahhoz, hogyan kell hirdetéseit szerkeszteni, erre vonatkozólag tanácsos figyelembe venni a következőket:

1. Mindig tisztességesen kell hirdetni vagyis nem sokat, sohasem többet ígérni, mint a mennyit adni akarunk, mert a mily czérszert a kínált tárgyakat keltő világításba hozni, ép oly ártalmas a tulhajtott reklám.

2. A vagyoni álláshoz képest szabad hirdetni és a hirdetést olyan tökének kell tekinteni, mely biztosan, de csak idők multával hozza meg a kamafait.

3. Mindig kellő időben kell hirdetni. Azt ugyan minden kereskedő tudja, hogy mikor következnek be az ő czikkeinek saionjai, mindazonáltal mégis mindenkor számolnia kell a napi eseményekkel, melyek előnyössé vagy haszon nélkül válóvá teszik a hirdetés.

4. Milyen lapokban kell hirdetni s hogy csak olyan vidéktől várható üdvös eredmény hol a kínált czikk iránt érdeklődés mutatkozik s hogy még azt is tekintetbe kell venni, egyik-másik lapnak milyen osztályhoz tartozó olvasói vannak és mennyire van elterjedve?

5. Nagysulyt kell fektetni a hirdetés nagyságára, alakjára és szövegezésére, a minél mindenkor jó ízlést kell tanusítani. Mert néha-néha hat ugyan egy bizarr hirdetés is, hanem ezért a kiáltó annonceok a legtöbb esetben eltűnésüket hatásukat.

Városunk kereskedelme is hova-tovább emelkedik. Az idegenek inkább megfordulnak nálunk mint ez előtt. Ezeknek pedig szükségük van a hirdetésekre, mert helyi tájékoztatás mellett a hirdetések valóságos katalózul szolgálnak.

Rontsák le tehát a mi kereskedőink és iparosaink is a hírlapi hirdetésektől való előítéleteiket, vegyék azt fogamatba ugy mint más nagyob városokban s látni fogják, hogy az új s egyelőre talán szokatlan, eljárásukkal maguknak is csak hirt, ismeretséget s ennek folytán nagyobb jövedelmet szereznek.

H I R E K.

— Szuper József járásbíró ur f. november hó 1-ével saját kérelmére nyugalomba helyeztetett. Szuper József 1872. őf veseli városunkban a járásbírói tisztet s a lefolyt 12 év alatt a lakosság minden rétegének őszinte tiszteletét érdemelte ki. Itéletésiben pártatlan

és szigorú igazságszeretet vezette mindenkör: ő azon ritka bírők közé tartozott, kik előtt minden fölmerülő ügyben csak egyetlen szempont érvényesülhet: a jog és igazságosság szempontja. Szuper ur jeleuleg 65 éves, ez időből 28 évet töltött államszolgálatban; ifjabb korában azonban községi hivatalok is viselt. Ezelőtt épen 40 évvel választották meg Halason községi jegyzőnek; 1848-ban megyei esküdt volt, később államszolgálatba lépett, melyből most, miután hivatalnok pályáján a 40 évet betöltötte, a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Távózása alkalmából barátai bucsulakomát rendeztek tiszteletére a helybeli nagyvedéglőben e hó 1-én; mintegy 80 területű volt a lakoma, melyen számos felköszöntő mondatott. Ugyanaz nap délelőtt a helybeli ügyvédi kar tisztelettel a nyugalomba vonuló járásbíróval. Ez alkalommal a küldöttség vezetője Deák Péter intézett búcsúbeszédet a távózóhoz, biztosítván őt, hogy a helybeli ügyvédi kar tisztelet és elismerése kíséri őt a magán életbe. — Az új járásbíró még eddig nincs kinevezve; a közönség általában óhajtsa azonban, hogy ez állásra Török Elek ur az eddigi albíró neveztesse ki, ki működésével ép oly köztiszteletet vívott ki a maga részére, mint a most visszavonult Szuper József. *)

— Mocsary Lajos Halas város országgyűlési képviselője hir szerint még e hó folytatában meglátogatja városunkat.

— Új ügyvéd. Dr. Babó Mihály városi főjegyző a mult október hó 30-án Budapestben az ügyvédi vizsgálatot sikerrel letette.

— **Qualificált tanítók.** A rom. katolikus egyház a felállítandó pusztai iskolák tanítói számára tudvalevőleg 200 frt évi fizetést helyezett kilátásba. Hogy mily képzettséggel bíró egyének fognak ez állomásokra pályázni, nem tudjuk, de valószínű, hogy a most működő pusztai zugtanítók fognak a tervezett iskolák vezetésével is megbízatni. Ilyen zugtanító kettő kezdte meg ez iskolai évben működését: az egyik nem más, mint Ronye és Inre az állomásától elmozdított iskolaszolga Erosztón, a másik bizonyos Cserekó Alajos, a ki még csak iskolaszolga sem volt soha, hanem nem régebben mint koesis szolgált.

— **Dohánybevételek határideje.** Az 1883. évben a kincstár részére engedély mellett természetett dohánybevételekre kiküldött bizottságok közül a főlegyházi bizottság január 2-ától február 13-áig fog működni.

— **Országos kiállítás Budapest.** 1885-ben Budapestén országos kiállítás tartatik. A központi kiállítási bizottság értesíti a kerületéhez tartozó iparosokat gádzákat s általában a kiállításra készülő közönséget, hogy helyi és alkérdeti bizottságokat alakított, melyek a kiállításra szóló bejelentések érdekében legközelebb szintén megkezdik működésüket. Halas város a kalocsai alkérdeti bizottság területébe van beosztva. A budapesti kerületi bizottság figyelemzveti továbbá a kiállító közönséget, hogy bejelentéseiket az illető alkérdeti bizottságoknál minél előbb nyujtsák be. Azon városok, melyek valamely alkérdeti bizottsághoz vannak beosztva, legközelebbben ugy járnak el, ha saját érdekeik képviselése szempontjából az illető alkérdeti bizottság által a maguk számára külön végrehajtott bizottságokat szervezetteknek.

— **Halálözás.** Vas János városi polgár, a ref. egyháztanács tagja e hó 8-án meghalt. Másnap pénteken délután tették le az örök nyugalomra.

— **Megyei bizottsági tagok választása** volt e hó 5-én. Megválasztottak az I. választókerületben Dr. Babó Mihály 122 szavazattal, és Vatamányi Sándor 120 szavazattal. A II. választókerületben megválasztottak Friderich Alajos 95 és id. Farkas Sándor 94 szavazattal. Halasról tehát most a következő

*) E tudósítás közbejött akadályok miatt lapunk mult heti számából sajnálatunkra kimaradt. Szerk.

hirtökölnek fogja a megye gyűlésének. I. Virilisek: Kónoványi Kis István, Dr. Farkas Imre, Tóth János, Hofmeister Illés, Hofmeister József, Zsényi György, Fűrő Lajos, Jöfő Száry István, Vári Szabó István, Dr. Páást Antal, Nagy K. József, Bibó György, Babó László. II. Választottak: Borbényi Mihály, id. Gaál Lajos, Gaál Gábor, Halász D. Péter, Mészáros István, Schilling Ede, Dr. Babó Mihály, Vataányi Sándor, Friedrich Alajos, id. Farkas Sándor.

A szabadkai vásárról az ottani „Szabadkai” a következőket írja: Október 28-iki szabadkai országos vásár kedvező időjárás mellett közép eredménnyel folyt le úgy az iparosokra, mint a baromtyenyésztő közönségre nézve. I. Baromtyenyésztés. A) Szarvasmarhák közül a jármos ökrök párja 200—240 ft; fejős tehén darabja 50—100 ft; vágómarhából az ökrök 200—300 a tehének 150—200 frton adattak, párosan; az 1—2 éves borjúkból egy pár 50—110 frton vásároltatt. B) Lovak között a vételkedv közép volt, a fénytüzésre szolgáló lovak darabja 180—350 ft; igás lovaké 60—120 frton állott. C) Junok párja 10—12 ft; vágni való juhok és árak párja 16—20 frton keltek, a vételkedv élénk. D) Sertések között a kereslet gyenge volt. 1—2 évesek párja 20—40 ft. 3—4 évesek 50—60 frton keltek; a hizottak kereslete rossz, alig fizettek 45—40 ft. darabonként. II. Gyalogvadász. Középszerű mondható s mivel az iparosok nem sokan jelentek meg, jó vásárjuk volt. Szabók, szűcsök, csizmadíák, kádárok, bográrok, talicskások, megfűtetősen árultak, a kender és len termelőkkel együtt.

IRODALOM.

Uffalyvne-Bardouk Mária. Párisból. Személyes: ez a negyedik utazási művének újabb 5 füzetét (4-8) jelent meg Rével festőművész által készített képekkel, melyek az illusztrációk tekintetében, akár azok nagy mennyiségét, akár művészi kivételét nézzük, a magyar irodalomban pártját ritkító, a magyar utazási művek sorában pedig páratlanul álló díszművet kapunk, mely gyönyörűségei szerez a szemnek akkor is, ha az elmét talán a szöveg közlenyének tartjuk. — Ifj. a tartalom is olyan, mely élvezetes olvasmány minden és korbel embernek, ha utazások hívt valaha is érdeklődött. Uffalyvne asszony francia nő és származása elég biztosított arra, hogy tolla híven tükrözze vissza szellemét, mely minden sorsból, minden szövből felénk mosolyog, ellenállhatatlanul ragadva miniket a tündérvilág felé, melyek itt, e leírásban megelevenednek és feltájják előttünk minden szépségüket, minden varázukat. — Ezerreltekkel tekintünk vissza a régi korszakba és párhuzamot vonunk az akkori és a mai idők között. Uffalyvne asszony ígylemét nem kerül el a legkisebb változat sem és oly lelkiismeretesen számol be tapasztalataival, mintha minden olvasója egy-egy ellenőrző lenne. Pedig olvasóinak száma Európa minden nyelvén ezrekre megy. — Melegen ajánljuk a művet melynek megismerése senkit sem terhel valami különösen. Füzetekben jelenik meg és egyes füzetnek ára csak 30 kr., pedig két teljes iv, legalább is 8—10 kápet tartalmaz mindegyik; havonként 2—3 új füzet jelenik meg, rövid egy év alatt oly díszes kötettel szaporodik könyvtárunk, melyet nemcsak magunk lapozunk gyönyörrel, de szívesen mutathatunk bárkinnek is.

KÖZGAZDASÁG.

A legbiztosabb patkánymérög.

Alig van alkalmatlanabb állat a patkánynál, mert a hova e hivatal vendég befűszeli magát, ott aztán garázdálkodik hatalmasan, a szegény házi asszonyt ugyancsak kihozza sodrából, midőn apró jószágait megöli és a mellett az épületeket fertelmes túrással kimondhatatlanul pusztítja s a hova egyszer beűszelődik magát, onnan kivenni nem kis feladat.

A patkány mindennit szeret forgolódni, csak a patkányfogó körül nem, azt kerüli mint ördög a tőmjent, különösen ha egyszer belekerült a véletlenül kiszabadult onnan.

Sokféle utat, módot megpróbáltak már, hogy kiűrhessék őket. Így pl. a víz vagy kukorica liszt kötyvasztókba gyűjtő oldatot tesznek, csak hogy az a baj, hogy a grufának kellemetlen szaga ér íze van s bár a patkány a tejet és kukorica liszt habarékot tisztán jó étvágygyal megeszi, de már így elkészítve épen nincs nyíró s ha egyebet talál nem is eszi azt meg.

Nemelyek edes pálinkával traktálják őket s midőn megrészegedtek nyakon csipik őket s bőrükkel fűzetetik meg felük a pálinka árát. Ez se vezetett valami nagy sikerre, nem sokkal ér többet az ugynevezett „patkány elküldésnél”. A patkány elküldésnek az a divatos módja van, hogy a háznál valaki épen hajnal harangozásakor Adam kosztályban kezébe vesz egy nagy botot s kimegy arra a helyre, a hol a patkányok tanyáznak szoktak s ott a falakat és a földet amint csak lehet pufogatja, mi közbe hatalmas átkokat, szór a patkányokra, küldi őket a pokol fenekére; ezek persze roppantul megijednek s nagy sikalkodás közben elszaladnak, még kölykeiket is magukkal viszik.

Hogy a patkányokat biztosan kiűrhessük, oly élelemről kell gondoskodnunk a mit azok nagyon szeretnek s oly szert kell abban kevernünk, a melynek sem íze sem szaga ne legyen, mégis megölje a patkányt.

Az arsenicum ilyen tulajdonságú mérög sem íze sem szaga nincs s kinezésre épen olyan mint a sóé, ha már most ilyen arsenicumot egy kés hegyénit olyan ételbe teszünk a mit a patkány szeret, ezúlnkat olarjuk.

A patkány a friss sült halat igen szereti; nem kell tehát egyebet tennünk, mint egy fél kilogramma való apró halat megsűdünk s azokat fűszerezve, mindenikbe egy-egy kés-hegyénit tegyünk.

A mely patkány az ily halból eszik, az bizonyos hogy saját halottit torát áll meg.

De mivel az arsenicum rendkívül mérögös anyag, azért nagy vigyázatot kíván s orvosi recept nélkül patikában nem is kapható. Az ember annak csekély mennyiségétől is megnehalhat. Sokan fel is használják bűnös ezélokra.

Az arsenicummal való mérözés ismeretű jelei a hányás és gyomorfájás, majd iszonyu ringatózás, végre halál. Ellenszere a vaseslegvízgye, melyet az arsenicum fel nem oldható s ártalmatlan vegyületet képez. x.

TERMÉNYEK ÁRA.

(Halason novemb. 10.)

Búza 100-liter	7. —
Röze	4.90 —
Árpa	4.30 —
Zab	—
Köles	—
Kukorica	—
„ zsákja	1.— 1.10

Heti jelentés a budapesti gabonafőzaderől.

Budapest novemb. hó 9-én.

Búza	uj búsági	77—81 k/g	—
—	uj tiszavidéki	77—81 k/g	9.85 10.45
—	uj pestvidéki	77—81 k/g	9.55 9.95
—	uj fehérmegyei	77—81 k/g	9.75 10.25
—	uj bacsók	77—81 k/g	—
—	uj északmagyarors.	77—81 k/g	9.55 10.—
Röze	uj	70—72 k/g	7.50 7.80
Árpa	uj takarmány	60—62 k/g	7.25 7.50
—	uj égetnivaló	62—64 k/g	8.— 9.—
—	uj sörfőzdei	64—66 k/g	8.50 10.—
Zab	uj	37—40 k/g	6.55 6.75
Tengeri	uj búsági	75 k/g	6.25 6.30
Köles	uj	— k/g	7.— 7.25
Repce	uj káposzta	— k/g	15.— 16. 1/2
—	uj búsági	— k/g	15.— 16. 1/2

Köbányai dísznyásár novemb. 9. Magyarországi yén, nehéz sertés kilogrammja 48 — kr., fiatal nehéz 50—50 1/2 kr., könnyű 52—53 kr. Szedett nehéz 51 kr., könnyű 52—53 kr. Oláhországi 51 — kr., szerbiai 50—52 kr. Életsuly: páronként 45 kilogramm s azonfelett 47, —s levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	—	délelőtt	6 óra 50 perc.
—	—	délután	3 óra 15 perc.
Vegyesvonat	—	éjjel	12 óra 33 perc.

Szabadkára:

Személyvonat	—	délután	12 óra 20 perc.
—	—	este	6 óra 53 perc.
Vegyesvonat	—	éjjel	3 óra 51 perc.

Budapestről indul

Lefele:

Személyvonat	—	reggel	8 óra 30 perc.
—	—	délután	2 óra 40 perc.
Vegyesvonat	—	este	8 óra 23 perc.

Szabadkáról indul

Fölfelé:

Személyvonat	—	reggel	5 óra 50 perc.
—	—	délután	2 óra 10 perc.
Vegyesvonat	—	este	10 óra 50 perc.

Budapestre érkezik

Személyvonat	—	délelőtt	11 óra —
—	—	este	7 óra 19 perc.
Vegyesvonat	—	reggel	7 óra 3 perc.

Korda Imre,

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Hirdetés.

Üzlet nyitás.

Van szerencsém a t. közönségnek tudomására hozni, hogy helyben a Vanyur-féle házban, a három piaci közelében

Kohn Lipót

czég alatt a „Szerencséhez” címzett

fűszer, festék-anyag

rövid- és norinbergi-áru

kereskedést nyitottam meg a mai nappal.

Főtörökvésem leend tisztelt rendelőimet a lehető legutányosabb áron kiszolgálni és kérve előforduló szükséglet esetében igen becses rendeléseiket, előre is biztosítom azoknak pontos és kielégítő teljesítéséről.

A midőn tehát gyakori b. megrendeléseiket kérem, ajánlom magamat mindenkor kész szolgálatra

Kohn Lipót.